

1.Čtení : Mt 6,25-33

2.Čtení: 1.Mojž.41,47-49 +53-54

Josef, syn Jákobův, dokázal nejen rozluštit faraonův fantasmagorický sen o sedmi tlustých kravách, které byly sežrány sedmi kravami hubenými, ale na jeho základě prosadil i praktická hospodářská opatření. V období, kdy se dařilo, nechal shromažďovat nadúrodu obilovin do velkoskladů, aby bylo co jíst v dobách nouze.

Ptactvo nebeské žádné obilí neshromažďuje, neseje a nežne, a polní lilie nepředou a nepracují. A přitom nás Pán nabádá, abychom na ptáky na obloze pohleděli, lilie polní pozorovali a nestarali se, co budeme jíst a pít a do čeho se oblékat, protože o tohle se starají pohané.

Tak co my s tím, má pro nás být vzorem správného přístupu k životu prozíravý ekonom praotec Josef, nebo opeřenci na obloze a kvítí na poli ? Když takto položíme otázku, odpověď musí být jednoznačná: naším vzorem ať je Josef. Když bylo dobře a dařilo se, měl odvahu povědět, že blahobyt je jen dočasný, že se blíží katastrofa, a měl nápad, jak zmirňovat její následky dřív, než přišla.

Po příkladu praotce Josefa počítejme s tím, že když je dlouho dobře, tak už se někde klube nějaký malér. Tak to prostě v naší časnosti chodí, v životě pospolitém i osobním. Jsou období, kdy se daří, kdy jsme výkonní, zdraví a soběstační, ale to netrvá věčně, ba ani ne moc dlouho. Vidina sedmi hladových agresivních krav, to je memento a výzva, abychom si jen neužívali přítomnosti, ale starali se o svou budoucnost, která určitě nepřinese jenom stále větší dávky pohody, zdraví a štěstí.

Ježíš nás však nabádá „nestarejte se o svůj život, o to, co budete jíst, ani o tělo, co budete mít na sebe“. Kralická bible překládá tu výzvu slovesem „nepečujte“, ale je to skoro totéž, v obou případech to zní na první poslech jako výzva k bezstarostnému nic neděláním. Ale všimněme si, Ježíš neříká „nepracujte, nepředte, nevykupujte obilí, poletujte si životem jako ti ptáci a nechte své děti růst jak divoké byliny na palouku“. On říká „hledte na ptáky“, „pozorujte kvítí polní“. Takže se dívejme a pozorujme, však léto, prázdniny a dovolené jsou pro takovou podívanou jako stvořené. Nikam nepospíchejme, nechme na sebe působit let ptáků v oblacích, nádheru kytek a všeho, co roste, kvete a zraje, a určitě spousta zbytečných starostí z nás spadne a budeme svobodnější. Věřte tomu, funguje to.

Všechny starosti z nás ovšem nespádnou a některé hodit za hlavu ani nesmíme. Starostové obcí například mají starost přímo v popisu práce. Některé starosti si ale dělat nemáme, neboť jsou nemístné, ba přímo pohanské, praví Pán. On nás vyzývá, abychom nepečovali o to, co se bez naší péče dobře obejde a nedělali si zbytečné starosti.

Mistr Jan Hus v jednom svém kázání rozlišil naše lidské starosti na nezřízené a zřízené. Řekněme, že ta nezřízená, škodlivá starost je ta, které vytěsňuje z duše všechny jiné obsahy, a přitom je zbytečná, protože tím staráním nic nevystaráme, jen se trápíme. Však uvádí sám Ježíš velmi srozumitelný příklad: kdo je jednou nižšího vzrůstu a trápí se tím, trápí se zbytečně: loket ke své postavě nepřidá. Netrapte se nad věcmi, které změnit nemůžete.

Ovšem nezřízená starost může být zbytečná i proto, že její předmět si tolik toho našeho starání nezasluhuje: k čemu tolik péče o to, čím se budeme oblékat, když oděv stejně slouží jen k tomu, aby – řečeno slovy Husovými – „člověk zimu zahnal, a hanbu přikryl a aby v posměch lidu nebyl, vytrhna se přílišnou potvorností nebo odraností šatu“. Je to realistický postřeh, nelze chodit v jakýchkoli odraných hadrech, byť funkčních a hřejivých, do jisté míry se musíme starat, abychom na sebe neupozorňovali nějakou oděvní

potvorností a nebyli lidem pro smích. To se ale dnes dá obstarat bez velkého starání a shánění a poměrně levně, v tomto ohledu konzumní společnost nadbytku budiž pochválena. Starost nezřízenou a zcela zbytečnou si přiděláváme tehdy, když se staráme, abychom se oblékali jen do toho, co odpovídá posledním módním trendům.

Vůbec duch doby nás svádí, abychom si dělali spoustu zbytečných starostí, například o pokrm. Ještě nedávno se říkalo, že nežijeme proto, abychom jedli, ale jíme, abychom žili. Dnes, ať si zapnete kterýkoli televizní kanál, tak objevíte, že žijeme, abychom vařili a jedli.

Už i televize Noe láká diváky na pořad o vaření. Odevšad se na vás valí celé seriály o kuchařích a kuchaření, a těch pořadů přibývá. A my na to koukáme a staráme se, abychom se zase naučili nějaký nový recept, či fandili jednomu kuchaři proti druhému. Náš duševní obzor je zastírán starostí o pokrm, tou starostí nezřízenou, místo abychom se zřízeně starali i o to, jaké knížky budeme číst svým dětem a vnukům, co s nimi budeme zpívat, jak v nich pěstovat úctu k životu, vztah k hodnotám, které mol nesežere a rez nezkaží, včetně soucítění s těmi, kdo opravdu nemají co do úst a co na sebe.

Určitě i dnes, pro nás, křesťanskou menšinu, platí apoštolova výzva „nepřizpůsobujte se věku tomuto“. Odvažme se žít nonkonformně, trochu jinak než ostatní, skromněji, než k čemu duch doby svádí. Nepropadejme nezřízeným starostem, to dělají pohané. Naše starost o uspokojení našich potřeb a tužeb má být, jak nám radí Mistr Jan Hus, „měřena tak, aby člověk pečoval o pokrm a oděv, jakož mu hodno k spasení“. Přiměřenost, to je oč tu kráčí.

„Život je víc než pokrm a tělo víc než oděv“, říká Pán Ježíš. A to budiž východiskem všeho měření a přiměřování. Život je víc, než se jeví, než sami jsme schopni prožít a užít, určitě je víc než pokrm a vůbec všechno, čeho je k údržbě našeho života třeba. Však i to naše tělo je víc než vyšší forma hmoty, už teď se Duch svatý o ně uchází jako o svůj chrám a k slavnému

vzkříšení naše tělo směřuje. Život je div a nekonečná je cena lidské duše. Však se Ježíš ptá, což nejste o mnoho cennější než ti ptáci? Určitě jste mnohem cennější, však jen člověka učinil Bůh k svému obrazu, ptáky a žádné jiné stvoření ne. A významné je, že k nám Ježíš mluví v množném čísle, když říká „vy jste cennější“. Mluví k více lidem najednou, však je člověk bytost společenská, jedni jsme odkázáni na druhé, jedni z druhých žijeme, pokrmů a roucha si směňujeme, prodáváme a také dáváme, někdy jen tak pro radost.

Šat a pokrm, a to ostatní, co z štědré Boží dlaně sezobáváme, to vše tu je nejen pro uspokojování našich potřeb, ale pro lidskou vzájemnost. Aby i druzí měli co jíst, čím se oblékat, abychom mohli spolu stolovat a nemuseli se před sebou stydět, možná aby i ti ptáci měli do čeho zobnout, aby to všude hezky cvrlikalo, bzučelo, hrálo všemi barvami. Pohleďte na ty ptáky nebeské, jak se starají o sebe, o obživu svých mláďat svých rodin, je to krása, ale ne tak buď mezi vámi, vy se starejte o víc, vy je přece o mnoho převyšujete.

Starejte se o Království Boží, odhalujte podivné zákony a zvyklosti toho království, kde poslední budou první, chudáky zvou na přední místa, kde se toho tolik děje, že o tom ani kázat nestíháme. Budeme-li vyhlížet Boží království, bude nám přidáno nejen co je třeba k životu nás, našich rodin, našich sborů, bude nám přidáno i jasnější rozlišení mezi tím, co je péče zřízená a nezřízená, jak správně hledět na ptáky nebeské a vstřebávat krásu polního kvítí, kdy je čas shromažďovat do stodol, kdy prodávat a kdy dávat. Hledejte nejprve Boží království a jeho spravedlnost, to je ohromný, celoživotní úkol s nímž nikdy nebudeme hotovi nikdy ani jako církve, ani jako jednotlivci.

S jedním úkolem ale můžeme být hotovi už dnes, třeba až půjdeme z kostela domů. Pohleďte na nebeské ptactvo. To je nádhera, ten ptačí let, jen se s očima otevřenými dívejte, a mnohé nezřízené, zbytečné starosti z vás alespoň na chvíli spadnou.

A dívejte se na kvítí polní i zahradní, na slunečnice, gladioly a hortenzie, na všechno, co teď kvete. A budou-li nám z toho až oči přecházet a srdce jihnout, znamená to, že jsme si všimli otevřené Boží dlaně. Chvalme za tu štědrost Otce nebeského a království Boží vyhlížejme.

Amen